

Christine Pötsch
19.01.2026

Oppdatert tillegg til naturmangfoldrapport for planarbeid på Kokstad, Bergen kommune

BAKGRUNN

I forbindelse med pågående planarbeid på Store Breiholten gnr. 114, bnr. 236, 258, 136 mfl. på Kokstad i Bergen kommune er det utarbeidet en naturmangfoldrapport av Mong (2023). Kommunen ønsker en presisering av kunnskapsgrunnlaget, vurderte influensområder og mulige påvirkninger.

Biota Naturkompetanse AS har blitt bedt av Bono Bolig AS om å utarbeide et tilleggsnotat til naturmangfoldrapporten i forbindelse med prosjektet. Notatet skal ta utgangspunkt i offentlig tilgjengelig informasjon og utarbeidet naturmangfoldrapport (Mong 2023) og skal følge veilederen til naturmangfoldrapport fra Bergen kommune.

Dette notatet er en oppdatert versjon av opprinnelig utarbeidet notat fra februar 2025, med de mest aktuelle planer.

SAMMENDRAG

Det pågår planarbeid for å bygge boliger og næringsbygg samt tilhørende infrastruktur og grøntarealer på Store Breiholten på Kokstad i Bergen kommune. Det har blitt laget en naturmangfoldrapport inkludert kartlegging av det aktuelle området i 2023 og kommunen ønsker nå en konkretisering av registrerte verdier og mulige påvirkninger.

Det er ikke registrert naturtyper eller rødlistede arter av karplanter i plan- og influensområdet. En rekke rødlistede fuglearter er registrert innenfor et vurdert influensområde på 100 meter fra planområdet, men det ble ikke avgrenset funksjonsområder for noen av artene. Det forventes ikke at utbyggingen vil påvirke arter utover denne avstanden i et såpass urbant område. Under befaringen ble det registrert, men ikke kartfestet, en rekke fremmede karplantearter innenfor planområdet. Vegetasjonen ellers består av vanlige arter i fattige skogstyper.

En økologisk korridor, her definert som sammenhengende vegetasjonsbelte i bebygde områder, krysser planområdet i nord-sør-retning.

Planene omfatter bygging på allerede utbygde arealer og ønsker å ta vare på grøntarealene i tillegg til utvidelse av disse. Det vurderes derfor å ikke være mye negativ påvirkning av tiltakene på naturmangfoldverdier i området. Støy fra anleggsarbeid kan være noe negativt for dyrearter i nærområdet.

Det bør tas hensyn til fremmede arter under anleggsarbeidet for å unngå videre spredning. Det bør unngås å lage barrierer i den registrerte økologiske korridoren i planområdet.

TILTAKET

Det er planer om å bygge boliger, forretninger, tjenesteyting samt uteoppholdsarealer og grøntstrukturer i flere byggetrinn på Store Breiholten. Til sammen er det planlagt 260 boliger. I tillegg er det tenkt å legge til rette for et torg mot Kokstadvegen.

Figur 1. Planområdet (utklipp fra Planprogram 2025) og illustrasjoner av planene (tilsendt av En til En Arkitekter jan. 2026) ved Store Breiholten på Kokstad.

Vurdert influensområde for tiltaket

Influensområdet omfatter en sone rundt tiltak der det forventes å kunne påvirke naturverdier. Det vil variere avhengig av type tiltak og hvilke naturverdier som berøres. For vegetasjon vurderer vi vanligvis 20 m fra inngrep. For pattedyr og fugler kan støy og forringelser påvirke arter i større

avstander og 100 m fra tiltak blir her vurdert som et influensområde. Det kan nok argumenteres for at 100 meter er mye i urbane områder, men planområdet ligger nært et våtmarksområde, områdene rundt Birkelandsvatnet, som er funksjonsområde for en rekke sårbare arter. Disse artene kan også bruke nærliggende områder til en viss grad. Områdene rundt Birkelandsvatnet ligger utenfor vurdert influensområde og det forventes ikke at utbygging i det aktuelle området vil ha vesentlige konsekvenser for fugl ved Birkelandsvatnet.

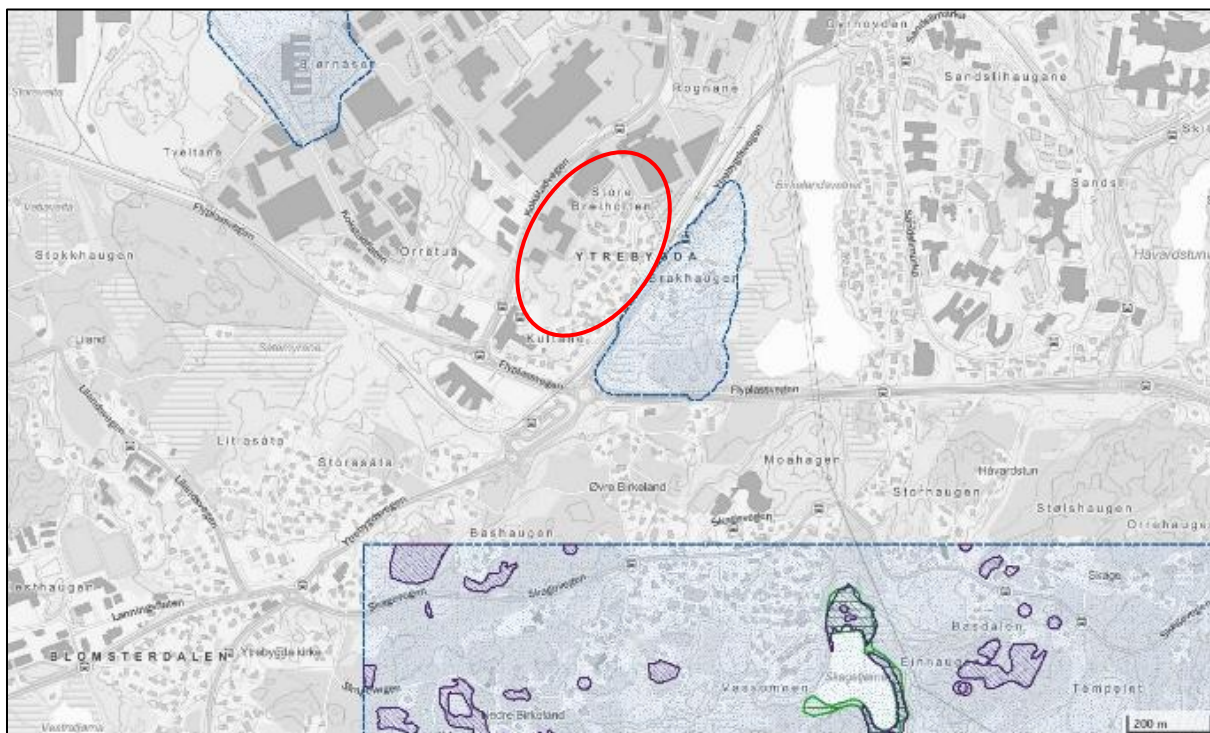
NATURMANGFOLD

Naturtyper

Det er ikke registrert naturtyper fra før innenfor eller nær planområdet (**Figur 2**). I forbindelse med utarbeidelse av naturmangfoldrapporten til Mong (2023) ble planområdet befart av en botaniker/økolog 12. november 2022 og 12. juli 2023. Det ble da heller ikke kartlagt naturtyper (etter DN-håndbok 13). Planområdet ble i 2025 kartlagt for naturtyper etter Miljødirektoratets instruks i forbindelse med en større kartlegging av Ytrebygda og Fana for Bergen kommune uten at det ble registrert naturtyper (jf. NiN-Web; data offentlig tilgjengelige fra rundt februar 2026).

Det har også blitt gjennomført kartlegginger etter Miljødirektoratets instruks flere steder i nærområdet de siste årene (**Figur 2**), blant annet på Brakhaugen, sørøst for planområdet i 2022 og ved Bjørnåsen, rundt 500 m nordvest for planområdet, i 2023. Det ble ikke registrert naturtyper gjennom disse kartleggingene. Rundt 500 m sør for planområdet er det gjort en kartlegging for Miljødirektoratet i 2019, der det ble registrert en rekke naturtyper som hule eiker, naturbeitemark og kalkrik helofyttsump.

Planområdet vurderes å ha ingen verdi for naturtyper.

Figur 2. Utklipp av Naturbase som viser registreringer nær planområdet (rød sirkel). Blå polygoner er kartlagte områder etter MDs instruks. Naturtyper er fiolett polygoner (NiN) og grønne polygoner (DN13).

Arter

Det er ikke registrert arter av nasjonal forvaltningsinteresse (rødlistede arter, fremmede arter, ansvarsarter) innenfor planområdet i nasjonale databaser (**Figur 3**). Innenfor et vurdert influensområde på 100 m er det registrert 49 arter av fugl, derav 18 rødlisterarter (**Tabell 1**).

Figur 3. Utklipp av Artskart (jan. 2026) som viser nærområdet til Store Breiholten. Turkise områder er registreringer av vanlige arter og røde områder viser rødlistede arter.

Tabell 1. Rødlistede fuglearter registrert i Artskart i influensområdet fra 2000-2025. CR = kritisk truet, VU = sårbar, NT = nær truet jf. Artsdatabanken 2021.

Art	Vitenskapelig navn	Kategori	Sist registrert	Aktivitet
hettemåke	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	CR	2000	
vipe	<i>Vanellus vanellus</i>	CR	2013	stasjonær
åkerrikse	<i>Crex crex</i>	CR	2020	mulig hekking
brushane	<i>Calidris pugnax</i>	VU	2004	
båndkorsnebb	<i>Loxia leucoptera</i>	VU	2002	
fiskemåke	<i>Larus canus</i>	VU	2024	næringssøk
granmeis	<i>Poecile montanus</i>	VU	2024	
gråmåke	<i>Larus argentatus</i>	VU	2023	
gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>	VU	2015	næringssøk
hønsehauk	<i>Astur gentilis</i>	VU	2003	
sandsvale	<i>Riparia riparia</i>	VU	2019	næringssøk
gresshoppesanger	<i>Locustella naevia</i>	NT	2013	mulig hekking
gråspurv	<i>Passer domesticus</i>	NT	2025	mulig hekking
stær	<i>Sturnus vulgaris</i>	NT	2023	mulig hekking
taksvale	<i>Delichon urbicum</i>	NT	2019	næringssøk
tyrkerdue	<i>Streptopelia decaocto</i>	NT	2012	mulig hekking
tårnseiler	<i>Apus apus</i>	NT	2023	næringssøk

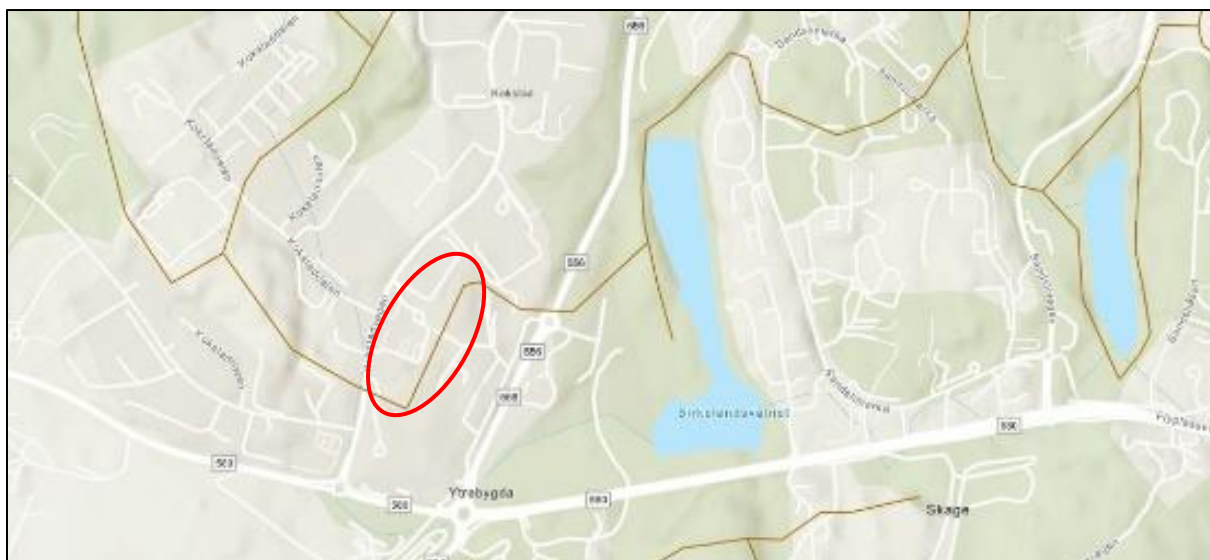
Mange av artene registrert i influensområdet er tilknyttet våtmark eller sjø og har ikke viktige funksjonsområder innenfor planområdet. Ingen av de rødlistede artene er registrert med hekking, men noen av artene hekker muligens i influensområdet. Tyrkerdue er en av dem og er en art som lever i tilknytning til menneskelig aktivitet, men både hekke- og overvintringsområder kan være vanskelige å kartfeste og det anses derfor som lite hensiktsmessig å avgrense et økologisk funksjonsområde jf. Framstad mfl. (2018) for arten. Det er heller ikke grunnlag for å avgrense spesifikke funksjonsområder for de andre rødlistede artene.

Mong (2023) registrerte ingen rødlistede arter i 2022 og 2023. Vegetasjonen i planområdet blir beskrevet som vanlig med hovedsakelig ung skog med fattige vegetasjonstyper, blåbærskog og fattig sumpskog, med furu, bjørk, selje og rogn. Mye av området er nok en gjengroing og fortetting fra tidligere bruk og det står igjen noen større furutrær i ganske ung skog. Det ble registrert en rekke med fremmede arter i planområdet, men uten stedfesting og/eller registrering i Artsobservasjoner. Alle registrerte arter som nevnes i Mong (2023) er vanlige fremmedarter i Bergen kommune.

Influensområdet vurderes å ha noe verdi som leve- og funksjonsområde for vanlige og rødlistede arter.

Økologiske korridorer

Planområdet overlapper med sammenhengende økologiske korridorer (blå-grønne-strukturer) registrert i Bergen kommune (**Figur 4**). Den er beskrevet som «sammenhengende vegetasjonsbelte i bebygde områder, hvor dyr som f.eks. rev kan ferdes» i kommuneplanens *Temakart for blågrønne strukturer* (KPA2018). Kommunen beskriver korridorene som følgende: «Forbindelsene kobler sammen byfjellsområdene med grøntområder og vassdrag innenfor byggesonen.» Ikke alle korridorer er faktiske forbindelser, men også forslag til prinsipptraseer er tegnet inn. Linjene har heller ikke nøyaktig plassering eller bredde.

Figur 4. Utklipp til kartløsning som viser økologiske korridorer i Bergen kommune. Rød sirkel viser plassering av planområdet.

Framstad mfl. (2018) omtaler egenskaper til grønn infrastruktur for å ta vare på landskapsøkologiske sammenhenger. De foreslår blant annet at det ikke må være vesentlige barrierer mot forflytning og at korridorene må ha en viss bredde for å være egnet, fra 5–10 meter til et par hundre meter for ulike organismer og økologiske prosesser. Bredere korridorer vil være mer robuste mot påvirkninger enn smale korridorer. Avhengig av arter vil korridorene bli brukt på forskjellige måter.

Det er ingen vannforekomster i planområdet. Nærmeste innsjø er Birkelandsvatnet, som ikke forventes å bli påvirket av utbyggingen. Avrenning fra tiltak i planområdet vil i stor grad bli stoppet av veien som ligger mellom planområdet og Birkelandsvatnet.

MULIGE VIRKNINGER AV TILTAKET

Det er en del bebyggelse i området fra før med gjennomgående asfalterte flater og planen er å rive eksisterende bebyggelse, mens eksisterende virksomheter skal opprettholdes så godt som mulig. Planforslaget legger opp til å bevare eksisterende grønnstruktur, å bygge på de grå flatene i området, skape en overgang til grøntstrukturen og samtidig utvide den.

Det er ingen naturområder med høye verdier for naturmangfold i plan- og influensområdet. Ingen naturtyper eller rødlistede plantearter er registrert i planområdet og ingen funksjonsområder for rødlistede eller sårbare arter av fugl eller pattedyr ble avgrenset. De største verdiene er nok landskapsøkologiske forbindelser og funksjonsområder for vanlige arter i naturområdene. Det er planlagt lite inngrep i disse arealene og det er i tillegg planlagt å bryte opp det bebyggete arealet med noen grøntstrukturer vil være vært positivt for arter i området. Det forventes ikke å bli store negative effekter av utbyggingen på naturmangfoldet i området.

Hvis de planlagte gangveiene som krysser den økologiske korridoren skal belyses, kan det skape en barriere for noen artsgrupper (f.eks. flaggermus) i form av lysforurensning. Det er allerede en del belysning i området slik at det er usannsynlig at spesielt lysfølsomme arter vil bli vesentlig påvirket.

Støy fra anleggsarbeid kan også ha påvirkning på arter, men det forventes ikke å ha stor betydning her siden planområdet ligger i et bebygd område, samt at det går en trafikkert vei i nærområdet. Arter i influensområdet er nok vant til en del støy fra før.

Avbøtende tiltak

Det ble funnet en rekke fremmede plantearter i planområdet og det bør tas hensyn for å ikke spre disse videre under anleggsarbeid.

Det bør unngås å lage barrierer i den økologiske korridoren som krysser planområdet slik at funksjonene kan opprettholdes.

Det bør planlegges for minst mulig lysforurensning ved å redusere antall lyskilder, og/eller bruk av bevegelsessensorer eller tidsstyring.

REFERANSER

- Artsdatabanken 2021. Norsk rødliste for arter 2021 Hentet 05.02.2025 fra <https://www.artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021/>
- Artsdatabanken 2023. Fremmedartslista 2023. Hentet 05.02.2025 fra <https://artsdatabanken.no/fremmedartslista2023>
- Bergen kommune – Veileder for Naturmangfoldrapport <https://www.bergen.kommune.no/styringsdokument/5587708>
- Direktoratet for naturforvaltning 2007a. Kartlegging av naturtyper – verdisetning av biologisk mangfold. DN-håndbok 13, 2. utgave 2006 (oppdatert 2007), 254 sider + vedlegg.
- Framstad E, Bevanger K, Dervo B, Endrestøl A, Olsen SL & Pedersen HC. 2018. Faggrunnlag for kartlegging av økologiske funksjonsområder for terrestriske arter. NINA Rapport 1598. Norsk institutt for naturforskning
- Framstad E, Bryn A, Dramstad W & Sverdrup-Thygeson A. 2018. Grønn infrastruktur. Landskapsøkologiske sammenhenger for å ta vare på naturmangfoldet. NINA Rapport 1410. Norsk institutt for naturforskning. 84 s. ISBN: 978-82-426-3138-1
- Mong CE. 2023. Naturmangfoldsrapport – Store Breiholten, Bergen kommune. Økologi & Bærekraft AS rapport. 18 s.
- Økologiske korridorer i Bergen kommune <https://hub.arcgis.com/datasets/Bergen::%C3%B8kologiske-korridorer/>

Databaser og nettbaserte karttjenester

Artsdatabanken. Artskart	https://artskart.artsdatabanken.no/
Miljødirektoratet. Naturbase	http://kart.naturbase.no/
Norge i Bilder, flybilder	https://www.norgeibilder.no/